

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКА ДЕРЖАВНА АГРОТЕХНІЧНА
АКАДЕМІЯ

УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

(ВИПУСК 5)

Збірник науково-методичних праць

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ
ДНЮ АКАДЕМІЇ

Мелітополь, 2002

УДК 631.171

Удосконалення навчально-виховного процесу в
навчальному закладі, вип. 5 /Збірник науково-методичних праць
Таврійська державна агротехнічна академія – Мелітополь, 2002

Друкується за рішенням Методичної ради ТДАТА від 21.12.2002
протокол №2.

В цьому випуску праць наводяться матеріали з навчально-методичної і виховної роботи науково-педагогічних працівників за підсумками науково-практичної конференції 2001-2002 навчального року.

Випуск призначений для ВНЗ різних рівнів акредитації.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Крижачківський М.Л., Рогач Ю.П., Кюрчев В.М., Масюткін Є.П.,
Ялпачик Ф.Ю., Яворська Т.І., Грицаєнко І.М. (ред.)

Точка зору авторів публікацій не завжди співпадає з позицією редакції.

Збірник сформований в навчально-методичному центрі ТДАТА,
комп'ютерна верстка Ємець І.А.

Статті опубліковані мовою оригіналу.

Адреса редакції: 72312, м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18
ТДАТА, e-mail: office@tsaa.artsv.net
Науково-методичний центр академії з НВР.

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

САМОСТІЙНА РОБОТА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Рогач Ю.П. – доц., Яворська Т.І. – доц.

В Таврійській агротехнічній академії продовжується робота по удосконаленню організації навчального процесу, зокрема посилення самостійної роботи студентів. Основою цієї діяльності є нова законодавча база вищої освіти: Національна доктрина розвитку освіти Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативні документи.

На факультетах також було розроблено тимчасові робочі навчальні плани, в яких керуючись вищенаведеними документами передбачено в екзаменаційній сесії приймати не більше 5 іспитів і 6 заліків. Також досягнуто зменшення аудиторного навантаження студентів до 30 годин на тиждень завдяки скороченню кількості аудиторних годин по факультету при збереженні загальної нормативної кількості годин (кредитів). Отже автоматично збільшується навчальний час відведений для самостійної роботи студента.

Самостійна робота студента згідно “Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах”, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 02.06.93 № 161 регламентується робочим навчальним планом і навчальний час відведений на неї повинен становити не менше $1/3$ та не більше $2/3$ загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах.

Зміни в організації навчального процесу передбачають планування проведення самостійної роботи студентів під керівництвом викладачів. Зазначений вид роботи рекомендується зараховувати до навчального навантаження викладача обсягом не більше 6 годин на тиждень. На сьогоднішній день відсутнє конкретне визначення змісту самостійної роботи студента під керівництвом викладача, тому ця робота не внесена до навчального навантаження викладачів. Методика проведення самостійної роботи під керівництвом викладача, як одного із нових видів самостійної роботи, повинна дати відповіді на основні питання:

1. Яким викладачам за посадою буде враховуватися даний вид роботи (доцентам, асистентам тощо)?
2. В якій формі буде проводитися самостійна робота (консультації, робота в методичних кабінетах кафедр і т.д.)?
3. Яку частину загального обсягу самостійної роботи по дисципліні відводити під керівництво викладача?

4. Як обраховувати і контролювати час викладачів, відведену на самостійної роботи із студентами та інше.

Однією із пропозицій по врахуванню часу на проведення самостійної роботи під керівництвом викладача є розподіл годин між викладачами і асистентами прямо пропорційно обсягу аудиторних занять. Наприклад, дисципліна "Економіка аграрного підприємства" згідно навчального плану складається з 3 кредитів (162 годин). З них 36 годин – лекції, 54 години – практичні заняття і 72 години – самостійна робота. Приймаючи до уваги, що викладач працює 18-ти тижневому семестрі це 3 години на тиждень, з яких для викладача відводиться 1 година і 2 години для асистента. Звичайно, можуть бути інші варіанти розподілу часу. Недоліком вищевказаної системи є необхідність виділення аудиторного фонду для проведення самостійної роботи під керівництвом викладача що, поки що проблематично.

На нашу думку, до самостійної роботи під керівництвом викладача частково віднести години проведення консультацій. На кафедрах розроблено графік консультацій викладачів, який передбачає їх проведення два рази на тиждень обсягом дві години кожна. Години відведені для консультацій офіційно не входять до навчального навантаження викладачів. Для проведення успішної самостійної навчальної роботи студентів необхідно удосконалити науково-методичне забезпечення цього виду роботи, зміцнити матеріальну та технічну базу (навчальна література, електронно-обчислювальна техніка) та кадровий потенціал.

ОБ ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕЙТИНГОВОЙ СИСТЕМЫ ОЦЕНКИ ЗНАНИЙ И УСПЕХОВ СТУДЕНТОВ

Назарьян Г.Н.

Опыт работы многих ведущих зарубежных и отечественных вузов, в том числе и нашей академии, показывает, что рейтинговая система оценок обладает огромными потенциальными возможностями повышения эффективности учебно-воспитательного процесса в вузе. Между тем, при внедрении рейтинговых оценок, сложившаяся в академии за последнее десятилетие система оценок, несмотря на все свое многообразие форм, по нашему мнению, не является эффективной, поскольку не позволяет максимально использовать преимущества рейтинговой системы оценок. Напомним достоинства традиционной системы оценок. Напомним достоинства рейтинговой системы оценок. Речь идет о системе "point rating" – индивидуальном кумулятивном индексе (ИКИ) студента.

- Применение такой системы в учебном процессе:
- стимулирует повседневную самостоятельную работу студента;
- повышает стремление студентов к знаниям;
- повышает успеваемость.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

1.	Рогач Ю.П., Яворська Т.І. <u>Самостійна робота під керівництвом викладача: проблеми і перспективи</u>	3
2.	Назарьян Г.Н. Об эффективности рейтинговой системы оценки знаний и успехов студентов	4
3.	Полудненко Л.А. Дистанційне навчання – сутність та значення	7
4.	Грицаєнко Г.И., Рьжков А.А. Новые информационные технологии в организации научно-исследовательской работы студентов	10
5.	Лісачевська О.С. Метод проблемної ситуації в мотивації учбової діяльності	11
6.	Бутко Д.А., Коваленко А.В. Формування та впровадження нових підходів для підготовки й підвищення рівня знань з питань охорони праці фахівців сільськогосподарських підприємств	14
7.	Притула Л.Г., Степаненко О.Л., Фучаджи Н.А. Майстерність педагогічного спілкування	19
8.	Притула Л.Г., Бородин Е.В. Образование и обучение в странах древнего Востока	22

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

9.	Рогач Ю.П., Грицаєнко І.М. Роль методичної ради ВНЗ в організації НВР	26
10.	Гранкін С.Г. Підвищення фахової спрямованості випускних робіт	29
11.	Почерніна Н.В. Використання різних форм контролю знань студентів при вивченні фундаментальних економічних дисциплін	30
12.	Катюха А.А., Зайцев Б.В. Основні проблеми і особливості вивчення курсу "Електропривод сільськогосподарських машин, агрегатів і поточкових ліній"	32
13.	Карпова А.П. О повышении эффективности обучения студентов при проведении практических занятий по дисциплине «Электропривод»	35
14.	Янушевський В.І. Аспекти вдосконалення навчально-виховного процесу при вивченні дисципліни "Безпека життя і діяльності"	36
15.	Грицаєнко І.М., Грицаєнко Г.І. Лекція як засіб активізації позааудиторної самостійної роботи студентів	38